

Basili i Gregori de Nazianz

Dv, 20/01/2012 per Teresa Forcades...

[Un Manament Nou](#)

El primer pas d'una transformació de vital importància per entendre no només la vida i la teologia de Basili, sinó també les peculiaritats i l'evolució del conjunt del monaquisme cristià, es va produir l'any 346, any en què Basili pare va morir. Va ser aleshores que els dos nois grans, Basili i Naucrati, van marxar a estudiar a casa de la família materna a Cesarea, i Macrina (que aleshores tenia dinou anys) es va convertir en la mà dreta de la seva mare Emília. Macrina va convèncer la seva mare que abandonessin la casa de Neocesarea on la família havia viscut fins aleshores (el pare hi exercia d'advocat) i es traslladessin permanentment a la seva residència del camp, a Annisa, a la riba del riu Iris. Així ho van fer amb tots els esclaus i la resta de germans. A Annisa va néixer, pocs mesos després de la mort del pare, el germà petit Pere, futur monjo del monestir de Macrina i bisbe de Sebaste. A Annisa, Macrina va començar a fer feines reservades a les esclaves (ex. pastar i coure el pa) i a compartir la seva pregària amb la resta de membres de la casa, mentre s'encarregava juntament amb la seva mare de la cria del petit Pere i dels altres germans: quatre noies i el futur Gregori de Nissa, que aleshores només tenia onze anys. Als catorze anys (349), Gregori va marxar d'Annisa per anar a estudiar a Cesarea, on es va reunir amb el seu germà Naucrati. Basili es trobava aleshores estudiant a Constantinoble, on va conèixer Gregori de Nazianz. L'any 350, Basili i Gregori de Nazianz van marxar junts de Constantinoble per anar a estudiar a Atenes; l'any següent (351) Naucrati, que havia acabat els estudis de secundària a Neocesarea, va prendre una decisió sorprenent: en lloc de seguir l'exemple del seu germà Basili i marxar cap a Constantinoble per cursar estudis superiors tal com s'esperava d'ell, Naucrati decideix seguir l'exemple de la seva germana Macrina. Naucrati deixa els estudis (cum magna laude) i marxa cap a Annisa. Un cop allà, després d'alliberar el seu esclau, se'n va a viure juntament amb ell una vida de pregària i asceti a l'altra riba del riu Iris, des d'on realitza visites freqüents a la casa-monestir d'Annisa i a la seva germana Macrina.

Durant els següents cinc anys, mentre la transformació de la casa-monestir d'Annisa es consolida i Macrina segueix com ha fet sempre immersa en les Escriptures, el treball manual, la pregària i l'administració de la casa, Basili estudia retòrica i els clàssics grecs a Atenes. L'èxit de Basili a Atenes en res feia preveure el seu retorn a províncies, però l'any 356 té lloc un drama familiar que l'obliga a tornar: l'asceta Naucrati mor en un accident de caça, juntament amb el seu company. Basili arriba a Annisa i troba una casa i una dinàmica familiar molt diferents de quan vivia el pare. Macrina i Basili es retroben després de deu anys. Macrina té vint-i-nou anys, en fa setze que ha consagrat la seva vida a Déu i en fa deu que porta l'administració de la casa familiar i de tots els seus béns. Basili té vint-i-set anys i és un estudiant brillant de les escoles de més prestigi del món antic. És aleshores, segons testimoni de Gregori de Nissa, quan Macrina intervé de manera decisiva a la vida de Basili i amb el seu exemple i la seva paraula el convenç que canviï els artificis de la retòrica pel mannà de l'Escriptura. No coneixem els detalls de les converses que van sostenir els dos germans, però en el decurs d'aquell any Basili es converteix al cristianisme, es bateja, l'ordenen de lector i decideix que, en lloc de tornar a Atenes on l'esperava Gregori de Nazianz, anirà a cercar l'amic de la família Eustaci de Sebaste per fer-se deixeble seu. Basili marxa cap a Síria i Egipte, a la recerca d'Eustaci. Macrina roman a Annisa. Emília,

la mare, que fins aleshores aprovava els canvis i l'estil de vida de la seva filla gran sense adherir-s'hi del tot, passa a adoptar després de la mort de Naucrati el mateix estil de vida que portaven Macrina i les altres dones de la casa. S'aboleixen definitivament les diferències entre mestresses i esclaves, i d'altres dones (ex. la vídua Vetiana de la classe senatorial de Constantinoble, entren a formar part del que ja podem anomenar la comunitat monàstica d'Annisa, sota el guiatge de Macrina.

[\(Extret de Ser persona, avui: estudi del concepte de 'persona' en la teologia trinitària clàssica i de la seva relació amb la noció moderna de llibertat. Teresa Forcades i Vila. Publicacions de l'Abadia de Montserrat\).](#)